

El nostre model productiu genera milions de residus, molts d'ells tòxics. Això ho sabem totes, encara que tanquem els ulls quan anem a les botigues a comprar qualsevol cosa. No volem vore les conseqüències de la nostra comoditat, però...

Som, en bona part, **responsables** de les nostres decisions. També en la contaminació derivada de consumir sense pensar. Que sí, que no hem de caure en l'ecoansietat. Que sí, que la publicitat ens espanta a la compra compulsiva. Que sí, que el sistema de mobilitat prioritza el transport individual. Que sí, que la indústria... Podem tirar «balons fora», però el bumerang ens tornarà, més prompte o més tard, tota la merda que estem escampant en la natura.

1. De fet, per a rebre el «premi» de la contaminació de l'**aire** no cal esperar molt de temps. Algunes indústries i el transport rodat i marítim estan omplint les ciutats-port de partícules que afecten especialment al desenvolupament en la gestació i en la infància.

Amb un transport públic debades, o molt barat, no tenim cap excusa per a deixar d'utilitzar els vehicles particulars. Més enllà de la qualitat i la disponibilitat d'eixe transport col·lectiu. Tema que hem de raonar seriosament un altre dia.

També és una decisió «personal» contribuir, o no, al gran negoci dels creuers ultracontaminants. Quin sentit té explicar-los als alumnes en l'escola els objectius dels ODS i després embarcar-los en eixos vaixells tòxics? Quin sentit té estudiar, però no entendre allò estudiat?

2. L'altre «premi» que la natura no espera massa temps en tornar-nos és la contaminació de l'**aigua**. Un dels elements més presents en gairebé tots els líquids que consumim són els maleits plàstics. Recentment s'ha demostrat que la seua «descomposició» els fa tan menuts que moltes persones els tenim en la sang. Encara no està massa clar com ens afectarà la salut, però és evident que alguna cosa lletja haurem d'esperar, no?

Quina és la necessitat de comprar aigua embotellada (en plàstic) en els pobles on tenim un bon servei d'aigua potable? Quina és la necessitat de consumir refrescos ensucrats que sabem perjudicials per a la salut? Quines malalties estem fent créixer de manera **VOLUNTÀRIA**?

La resposta a l'última qüestió l'haurem de deixar, també, per a un altre dia. Però és evident que moltes voltes actuem inconscientment, o no, contra la nostra salut. I no parle dels excessos dels dies de festes, sinó dels hàbits tòxics en els dies laborables.

3. El tercer «premi» li caurà a la **terra** i, encara que no siga fàcil de demostrar, tots els aliments cultivats en presència de tòxics tindran... I en menjar-nos aliments que han crescut en entorns bruts...

Els punts suspensius anteriors només pretenen que ens fixem (ja ho sabem!) en la importància de cuidar tot allò que entrarà i serà digerit pel nostre cos. Podríem fer eslògans «publicitaris» i dir: «Som allò que respirem»; «Som allò que bevem»; «Som allò que mengem».

Per això, ara que hem vist el gran conflicte de la nostra agricultura, cal recordar que és mil voltes més important la qualitat que la quantitat.

Per cert, el sector pesquer també està patint el doble impacte del canvi climàtic i de la contaminació de les aigües. Ara no s'està parlant, però les conseqüències...

4. Unes altres contaminacions més subtils, més volàtils, ens afecten la vida quotidiana. Són aquelles «molèsties» que, sense avís, ens destorben en la faena, en el descans, en el nostre dret a viure sense agressions. I pot semblar massa fort parlar d'agressions, però com hem de valorar que ens desperten de bon matí les estridències de motors sense silenciador, de crits de festers passats d'alcohol, de lladrucs de gossos, de cridades telefòniques a totes hores?

Podríem explicar més contaminacions «oblidades», però amb aquestes quatre en tenim prou per a concloure que la nostra **salut** patirà els efectes de respirar un aire amb tòxics (PM_{2.5} i NO₂), de beure aigua amb plàstics, de menjar aliments amb plaguicides i minerals pesats, i de viure en ciutats sorolloses de dia i de nit.

La consciència de ser, en bona part, responsables de moltes d'eixes contaminacions ens hauria de fer canviar hàbits i costums que ens perjudiquen a totes. Igual com aquelles persones que fumen un paquet de cigarrets al dia, any rere any, sabem que no és saludable embrutar el nostre entorn. Sabem que gran part d'eixa brutícia entrarà en els nostres organismes interferint en els processos biològics. Sabem... i no actuem.

Una inacció que denota alguna mancança en la nostra capacitat de pensar, i que ens paralitza en la responsabilitat de reduir urgentment la nostra contribució a la hipercontaminació planetària.

Sembla que només actuem amb determinació en els moments greus, després d'un accident, d'un incendi, d'una inundació. Després de crisis instantànies que activen el nostre instint de solidaritat.

No veiem que estem dins d'un d'eixos «moments» greus? Un període que s'ha allargat durant dècades d'incivisme contra la natura i... contra nosaltres (Homo sapiens?). No entenem que és la nostra salut i la dels nostres descendents la que està en joc?

La resposta és, ha de ser, assumir individual i col·lectivament la nostra **responsabilitat**, sense procrastinar més hores, més dies, més anys, més dècades... més vides.

Cullera, 29 de Febrer de 2024

Adrià Gomar